

Groen, groener, groenst

De oogst aan innoverende groenprojecten

SPINOZATUIN PARK 'T LOO

De Spinozatuin is een twee kilometer lang parklint in Park 't Loo (Voorburg) en geïnspireerd door de Gouden Eeuw. De oorsprong van deze tuin is te vinden in de ligging aan de Spinozalaan, waar een beeld van Baruch Spinoza staat. Deze wereldberoemde natuurkundige en filosoof heeft een periode in Voorburg gewoond. Toine van Wieringen, landschapsarchitect senior groenbeleid bij gemeente Leidschendam-Voorburg vertelt: 'De oorspronkelijke aanleg van de tuin dateert uit eind jaren '50 en was opgezet als rosarium. Door bezuinigingen vanaf de jaren '80 waren de rozen verdwenen. Wel resteerde nog een aantal bijzondere bomen. Toen het park herinricht werd om nieuwe waterberging te realiseren werd dit aangegrepen om het hele park een *facelift* te geven. Het hoofdontwerp is van de afdeling Maatschappelijke en Ruimtelijke Ontwikkeling en de Spinozatuin is vormgegeven door de afdeling Stadsbeheer. Het thema Gouden Eeuw heeft standgehouden; dit gaf de mogelijkheid een bloemrijk geheel te realiseren dat veel bijen en vlinders aantrekt. De groene Poseidonbanken zijn gekozen omdat ze passen bij de door de Romeinen en Grieken geïnspireerde periode en zorgen voor een zeer representatieve uitstraling. De banken zijn uitgevoerd in historisch verantwoord Lindegroen (RAL 6019), met als voordeel dat ze ook veel meer opvallen dan het traditionele "Oud Hollands-groen", waarvan veel mensen niet weten dat die kleur pas rond 1830 beschikbaar kwam.'

'Informatiepanelen vertellen over de betekenis van Spinoza, de inrichting van de tuin en de bijzondere soorten beplanting. De omwonenden reageerden al tijdens de aanleg zeer enthousiast op de kleurrijke tuin en zijn vol lof over de banken. Het bezoek aan de tuin is dan ook massaal gegroeid. In de toekomst zal de beleving van de tuin verder worden uitgebouwd in samenwerking met het nabijgelegen Museum Hofwijk. Dit vanwege de relatie van Spinoza met de eveneens beroemde natuurkundige Christiaan Huygens.'

Opdrachtgever: gemeente Leidschendam-Voorburg
Contactpersoon opdrachtgever: Toine van Wieringen,
AF.van.Wieringen@leidschendam-voorburg.nl

Architect: het hoofdontwerp is van de afdeling Maatschappelijke en Ruimtelijke Ontwikkeling, de Spinozatuin is vormgegeven door de afdeling Stadsbeheer.

Contactpersoon architect: Toine van Wieringen

SINT ANNAPLEIN TILBURG

In Tilburg is het klimaatbestendige Van Gogh-plein gerealiseerd. Vincent van Gogh woonde van dertiende tot zijn veertiende levensjaar aan dit plein en met de nieuwe inrichting wordt zijn tijd in Tilburg geëerd. Zijn school, werk en leven komt overal in het plein terug: van de gebruikte kleuren, tot brieven ingegoten in de zitelementen. Ook zijn er ijzeren spades geplaatst, zoals te zien Van Goghs tekening *Twee mannen met een spade* en een metalen, dertienjarige Vincent. Het klimaatbestendige element, verzorgd door *urban design* bureau Rain(a) way, maakt het extra bijzonder. De zes bomen op het plein waren er slecht aan toe: door de dichte bestrating kregen ze te weinig water en droogden ze uit. De nieuwe bestrating bestaat volledig uit Rain(a)way-tegels. Een deel van deze tegels (de Flood-tegels) zijn waterdoorlatend zodat het regenwater de grond in kan lopen. Onder deze bestrating zijn waterreservoirs geplaatst. Zo worden de bomen ook bewaterd wanneer het een lange periode droog is. Watermanagement op microniveau!

Opdrachtgever: gemeente Tilburg

Contactpersoon opdrachtgever: Jorien Hormann, jorien.hormann@tilburg.nl

Architect: BURO013

Contactpersoon architect: Bram van de Sanden, b.vandesanden@buro013.nl

Aannemer: Brick

ONKRUIDBESTRIJDING IN THOLEN

In 2013 zijn de onkruidvrij-activiteiten begonnen onder de naam van: Via Completa Onkruidvrij. Zo werd ook raad gevraagd door de gemeente Tholen, zij worstelde met ongewenste kruiden onder andere in de haven, op de boulevard van Sint Annaland. Het probleem waren ongewenste kruiden van diverse pluimage, deze wonnen keer op keer de strijd. Plannen werden gemaakt en geïmplementeerd. Er werd een bezoek gebracht aan locatie voor een beeld van de huidige situatie. Is het een bestaand project of nieuw werk, welke machines moeten worden ingezet en hoeveel mankracht is er nodig? Gevolgd door het implementeren van de uit te voeren acties. De nazorg van de Via Completa Onkruidvrij-specialisten bestaat uit het monitoren, dit is verbonden aan een garantiecertificaat voor de duur van tien jaar. De Power Clean met zware compressor wordt ingezet om de bestaande voegen leeg te blazen. De hogeluchtdrukklans wordt ingezet om de laatste hardnekkige ongewenste kruiden te verwijderen. De voegen worden dicht gewerkt met Aqua XP, dit is een waterdoorlatende epoxyhars.

Opdrachtgever: gemeente Tholen

Aannemer: ViaCompletaOnkruidvrij

CENTRUMPLAN WEERT INSECTVRIENDELIJK

De gemeente Weert wilde met nieuwe beplanting de leefomgeving van bijen en vlinders vergroten in het centrum van Weert. Samen met Griffioen Wassenaar is gekozen voor het Green to Colour concept en is er een beplantingsplan opgesteld. Peter Grubben van Jonkers hoveniers licht toe: "Het beplantingsplan bestaat voor 80 tot 90% uit bij- en vlindervriendelijke beplanting. Naast alle Green to Colour-beplanting heeft de gemeente Weert ook in samenwerking met een basisschool de ontwikkeling van een insectenhotel gerealiseerd. Ook zijn er zijn diverse oude fruitbomen geplant."

Anneemsom: €37.500,-

Opdrachtgever: Gemeente Weert

Contactpersoon opdrachtgever: Harry Zwinselman, h.zwinselman@weert.nl

Aannemer: Jonkers hoveniers B.V.

Contactpersoon aannemer: Peter Grubben, p.grubben@jonkershoveniers.nl

CENTRUMPLAN KERKRADE

Nieuwbouwcomplex 'de Dirigent' gelegen voor het theater van Kerkrade, maakt deel uit van het Centrumplan Kerkrade. Nophadrain heeft hier het berijdbare daksysteem geleverd voor de parkeergarage van het nieuwbouwcomplex. Het is een combinatie die bestaat uit berijdbare verharding en intensieve beplanting. Extra speciaal is dit project omdat zich bevindt in de stad waar het hoofdkantoor en de productielocatie van Nophadrain gevestigd is. De ND 620hd en ND 920hd Drainagesysteem vormen de filter-, bescherm- en drainagelaag. Ze zorgen ervoor dat er geen water op het dak blijft staan. Door de hoge druksterkte van deze drainagesystemen blijft de noppenbaan intact. Dit zorgt ervoor dat een goede drainage gewaarborgd is en blijft. Op plaatsen waar vegetatie geplant is, zijn ND WSM-50 Waterreservoirplaten ingezet. Deze steenwolplaten zorgen voor een optimale waterbuffering en geven water aan de vegetatie af wanneer de planten daar behoefte aan hebben. Verder wordt de ND TSF-100 Glij- en Beschermfolie ingezet. Deze folie creëert in combinatie met de bovengenoemde drainagesystemen een glijfunctie. Dit voorkomt dynamische belastingen op het dakbedekkingssysteem.

Opdrachtgever: gemeente Kerkrade

Contactpersoon opdrachtgever: Eric Komen, eric.komen@kerkrade.nl

Architect: Engelman Architecten

Contactpersoon architect: F. Rutjens, 0475 46 81 00

Aannemer: Bouwbedrijf Jongen

Contactpersoon aannemer: Patrick Delnoy, 088 1861200

Realisatie: Van Zetten Groenprojecten

Contactpersoon: Jan-Willem van Zetten

LEVEREN EN AANBRENGEN WALDSTEINIA TERNATA-BEPLANTING

In gemeente Gouda had men een probleem met de aankleding van de aanwezige plantenbakken. Ons is gevraagd om mee te denken in de aanplant van de bakken. De bakken moesten het gehele jaar groenblijvend zijn en daarbij ook bodem bedekkend. Voor de gemeente Gouda hebben wij vóór Koningsdag de aanwezige plantenbakken aan mogen planten. In de plantenbakken stonden er al platanen. De beplanting eromheen hebben wij mogen leveren en aanbrengen. Er gaan 4,5 plantenmatten in een vierkante meter. Er is door de opdrachtgever gekozen voor *Waldsteinia ternata*-beplanting. Deze plant heeft in het voorjaar (april en mei) heldergele bloemetjes. Wij hebben advies kunnen geven in de aanplant met losse *Waldsteinia ternata*-beplanting of met matten. Ons advies is geweest om de matten aan te leggen in plaats van losse planten. Doordat er gekozen is voor de matten is het hele vak direct gesloten en is het onderhoud ook minimaal. Noodzaak in deze is dat het water geven goed georganiseerd moet worden. Het water geven heeft de gemeente zelf georganiseerd. De ondergrond hebben wij licht gefreesd in verband met de aanwezige wortels van de platanen. Er moest gewerkt worden in gesloten tijden in verband met werkzaamheden die op het Marktplein uitgevoerd moest worden.

Opdrachtgever: gemeente Gouda

Aannemer: Maranus Groenvoorziening

Contactpersoon aannemer: Alex Maranus

INRICHTING NAARDEREILAND

Voor Advirens hebben wij het groenplan gerealiseerd op Naardereiland. Het planten van bomen, bosplantsoen, hagen en het aanleggen van gazons. Deze klus is begonnen als spoedklus; de vorige aannemer kon de bomen niet op korte termijn planten. Daarom heeft hij, als oude kennis, Arnold Pasma gebeld en hem gevraagd deze klus uit te voeren. Er zijn geen bijzondere technieken gebruikt, wat wel bijzonder was, was dat de kwaliteit zeer hoog in het vaandel staat en kosten nog moeite is gespaard voor een super eindresultaat. Ook de locatie en omgeving is de moeite waard om eens dit project te bezoeken.

Aanneemsom: € 40.000,- (regiewerk)

Opdrachtgever: Advirens

Contactpersoon opdrachtgever: Iljits IJsebrands

ZORGTUIN DIJCKHUIS TE DORDRECHT

Circulaire economie is een hot item. Als materialen nog goed te gebruiken scheelt het ontzettend veel renovatiekosten om deze materialen opnieuw te gebruiken. Verheij Integrale groenzorg heeft een mooi circulair project gerealiseerd bij het Dijkhuis te Dordrecht. De tuin bij het Dijkhuis is in zijn geheel zo'n 15 centimeter opgehoogd en op peilhoogte gebracht. Alle aanwezige bestrating, verlichting en zitmeubilair zijn opnieuw gebruikt. De bestaande fruitbomen zijn verplaatst en de 2 bestaande *Liquidambar* (Amberboom) zijn in het ontwerp ingetekend en behouden. Nadat de nieuwe beplanting was aangebracht zag deze zorgtuin er weer strak en verzorgd uit.

Aanneemsom: € 25.230,00

Opdrachtgever: Dijkhuis Dordrecht

Contactpersoon opdrachtgever: Meneer Van Driel, p.vandriel@hetparkhuis.nl

Architect: Verheij Integrale groenzorg

Contactpersoon architect: Niels Rijksen, 06-42056564

Aannemer: Verheij Integrale groenzorg

Contactpersoon aannemer: Martin van Asperen, 06-23011081

GLOBAL GREEN SUSTAIN CONCEPT

Ecoplan Groen Hoveniers lanceert Global Green Sustain Concept, hierna: GGSC. GGSC is een concept voor buitenruimte realisatie, zowel openbaar als privé. Het concept geeft buitenruimtes een moderne uitstraling en gebruiksperspectief. Door de gekozen beplanting en materialen, afkomstig uit alle continenten en in combinatie met duurzame productie en toepassing. Ecoplan Groen hoveniers streeft erna om per realisatie alle kernpunten en factoren van het concept toe te passen. Voor een totale wereldse en duurzame transitie. De kernpunten van het GGS concept zijn: Een duurzame keuze in materiaal en beplanting, afkomstig uit alle vijf continenten, welke geschikt zijn voor het Nederlandse klimaat. Keuze voor Co2 opruimende materialen, ook in productie en vervoer. Het gebruik van nano coating op materialen toepassen, zodat vervuiling en verwerking minder grip krijgt. In zijn algemeen een onderhoudsvriendelijk concept neerzetten en tot slot het gebruik van veel groen, met een interactie tussen omgeving, mens en natuur. Gezonder en effectiever voor mens en milieu.

Bedrijf introductie en toepassing concept: Ecoplan groen hoveniers

Contactpersoon opdrachtgever: Akis Kampadellis

HERINRICHTING MEYERWEG EN DS. VEENWEG

De gemeente Heerenveen is op dit moment bezig met een grote reconstructie van de doorgaande straat in De Knipe, een dorpje in de gemeente Heerenveen. In de 'oude/huidige' situatie was veel last van wortelopdruk. Tijdens de reconstructie worden zo'n 96 nieuwe bomen aangeplant. De gemeente heeft gekozen voor type wortelgeleiding LR90, zodat de kabels/leidingen worden beschermd tegen wortelschade en de nieuw aan te leggen weg en stoep wordt beschermd tegen wortelopdruk. De wortelgeleiding LR90 heeft wortelgeleidingsribben, welke boomwortels dieper in de grond geleiden, dit om de boom extra stabiliteit te geven. De jonge boomwortels groeien in eerste instantie in horizontale richting en stuiten op de wortelgeleidingswand. De geleidingsribben dirigeren de wortels loodrecht naar beneden (zonder deze ribben zouden de wortels langs de wand blijven circuleren, waardoor de boom zou verstikken en geen stabiliteit zou kunnen krijgen). De wortelgeleidingspanelen worden lineair langs beide kanten van de boom geplaatst.

KWS, de aannemer, gaf aan dat de panelen erg fijn en snel te verwerken zijn. De panelen schuiven door de geïntrigeerde koppeling eenvoudig in elkaar en blijven goed rechtop staan in het plantvak als de grond verder nog niet is aangevuld. In november zal het project door KWS opgeleverd worden.

Opdrachtgever: Gemeente Heerenveen

Contactpersoon opdrachtgever: Afdeling IBOR

Aannemer: KWS Infra, Leek

Contactpersoon aannemer: Tjipke de Vries

Aanneemson: €214.950,-- excl. btw
Opdrachtgever: Gemeente Waalwijk
Contactpersoon opdrachtgever: Dhr. J. Kwaks
Contactgegevens opdrachtgever: jkwaks@waalwijk.nl
Aannemer: Aannemersbedrijf Van Wijlen B.V.
Contactpersoon aannemer: Dhr. M. Oude Egbrink
Contactgegevens aannemer: marc@vanwijlen.eu

KROPHOLLERPARK TE WAALWIJK

Aannemersbedrijf Van Wijlen B.V. uit Sprang-Capelle heeft begin 2017 van de gemeente Waalwijk opdracht gekregen om het bestaande parkeerterrein en braakliggend grasveld achter het gemeentehuis om te vormen naar een stadstuin. Waardoor er een groene entree naar het centrum ontstaat. Door de drukke locatie en de restauratie van het naast gelegen oude gemeentehuis werd de uitvoering van de werkzaamheden in twee fases opgesplitst.

De eerste fase bestond uit het omvormen van het braakliggend grasveld naar de nieuwe situatie: het aanleggen van wandelpaden, het aanbrengen van verlichting en straatmeubilair. Daarna zijn de (lei) bomen, heesters, vaste plantenborders aangeplant en het gazon ingezaaid. Tijdens de eerste fase zijn ook twee bodemsaneringen in eigen beheer uitgevoerd door van Wijlen. Tijdens de tweede sanering werd een gemetselde beerput gevonden. Na overleg met de gemeente en de Heemkundekring is besloten deze put weer af te dekken.

De tweede fase bestond uit het omvormen van het parkeerterrein naar een centraal plein, welke fungeert als looproute naar het centrum. Ook hier is verlichting en straatmeubilair aangebracht en zijn er diverse bomen, heesters en vaste planten aangeplant en het gazon ingezaaid. Eind 2017 begin 2018 was het plantwerk gereed. Waarna aannemersbedrijf Van Wijlen een fontein heeft geplaatst die de gemeente Waalwijk 14 jaar geleden heeft gekregen tijdens de viering van 700 jaar stadsrechten van Waalwijk. De fontein heeft na 14 jaar een prominent plekje gekregen in het nieuwe stadspark.

NATUURSPELPLAATS SINT-MAARTENSDIJK

Aan de Koningin Julianastraat in Sint-Maartensdijk heeft Woningcorporatie Stadlander vijf huurhuizen gesloopt, waarna het terrein braak kwam te liggen. Eén van de grootste wensen van bewoners was een natuurspeelplaats waar kinderen naar hartenlust kunnen spelen met natuurlijke materialen.

De Dorpstafel Sint-Maartensdijk – Scherpenisse nam hiertoe het initiatief; dankzij de financiële bijdrage van onder andere Woningcorporatie Stadlander, Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM) en de gemeente Tholen werd dit initiatief werkelijkheid. Het was een leerproces dat veel tijd en energie heeft gekost, maar met een fantastisch resultaat. Dankzij het deskundige advies van KrachtigBuiten en de KNHM, heeft de Dorpstafel de natuurspeeltuin mogelijk kunnen maken.

KrachtigBuiten en BTL Advies hebben het schetsontwerp opgesteld waarin kinderen van vier tot twaalf jaar centraal staan. Onder leiding BTL Realisatie is de speeltuin, samen met de inzet van lokale ondernemers, eind april opgeleverd. Kinderen hebben tijdens de opening zelf meegeholpen met het aanplanten van fruitbomen in de speeltuin.

Opdrachtgever: Dorpstafel Sint-Maartensdijk – Scherpenisse
Architect: KrachtigBuiten en BTL Advies
Aannemer: BTL Realisatie

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/26890/groen-groener-greens

Foto: KrachtigBuiten